

عنوان مقاله:

پژوهشی در بنیان های اساطیری و تاریخی کیانیان با توجه با شاهنامه فردوسی

محل انتشار:

مجله تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، دوره 13، شماره 49 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

منیژه فلاحی - دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران.

ملک محمد فرخ زاد - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

عباسعلی وفایی - استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

در عصر حاضر که عصر حاکمیت تاریخ و تاریخ گرایی است، موضوع تشخیص زمان ها و بنیان های تاریخی و اساطیری از دغدغه های پژوهش است؛ خاصه در مطالعات ایرانی تعیین مرز میان اسطوره و تاریخ در حماسه ملی از دشواری های تحقیق به شمار می رود. نخستین بار برتلس از سه بخش متمایز شاهنامه با عنوان های: اسطوره ای، تاریخی و پهلوانی سخن گفت؛ براساس این نظر، دوره حکومت پیشدادیان اساطیری است اما درباره دوره حکومت کیانیان پژوهشگران اتفاق نظر ندارند. وجود عناصر اساطیری در داستان های مربوط به سلسله کیانیان این پرسش را مطرح می کند که شاهان کیانی شخصیت های تاریخی دارند یا متعلق به اسطوره اند. در پاسخ به این پرسش پژوهشگرانی چون ویندشمان، اشپیگل، دارمستتر، لومل، ویکندر و دو مزیل با دید اسطوره گرایی بر این عقیده اند که کیانیان یا برخی از شاهان این سلسله به اسطوره تعلق دارند. وجود عناصر شگفت در داستان کیکاووس و کیخسرو بن مایه این تفکر است. گروه دیگر از پژوهندگان تاریخ گرا، چون هنینگ، مری بویس و کریستن سن کیانیان را پادشاهان ایران خاوری می دانند که در دوره ای تاریخی پیش از هخامنشیان حکومت کرده اند. ظهور و حضور زرتشت در دوره گشتاسب بن مایه این عقیده است. در جستار پیش رو به روش توصیفی- تحلیلی، آراء و استدلال ها و شواهد این دو گروه پژوهندگان نقد و بررسی شده است نتایج این بررسی نشان می دهد نظریه تاریخ گرایان مستندتر و به واقعیت نزدیک تر است.

کلمات کلیدی:

شاهنامه، فردوسی، کیانیان، تاریخ، اسطوره

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1324495>

